

Protokoll fört vid pleniföredragning

Social- och miljöavdelningen
Hälsa- och sjukvårdsbyrån, S3

Närvarande
VT, AH-J, AH, FK, AR, CW

Frånvarande
HJ, RH

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Veronica Thörnroos

Föredragande
Minister
Annette Holmberg-Jansson

Protokollförelse
Jurist
Joel Bremius

Nr 95

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med
förslag till lag om temporär ändring av lagen om
smittsamma sjukdomar.

ÅLR 2021/10718
207 S3

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att skicka utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet enligt
bilaga S321P69.

Hänvisning

Social- och hälsovårdsutskottet
FIN-00102 RIKSDAGEN

Kontaktperson

Jurist Joel Bremius, telefon +358 (0)18 25000 (växel)
joel.bremius@regeringen.ax

stv@riksdagen.fi

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

Landskapsregeringen har till 13.12.2021 inte mottagit en begäran om utlåtande från social- och hälsovårdsutskottet gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (RP 230/2021 rd.).

Landskapsregeringen har 3.12.2021 skickat ett utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet efter att ha mottagit ett utkast till regeringens proposition (ÅLR 2021/10262). Regeringens proposition var dock inte till alla delar översatta till svenska i social- och hälsovårdsministeriets utkast. Enligt 28 § 2 mom. i självstyrelselagen för Åland (FFS 1144/1991) ska landskapet Ålands utlåtande inhämtas innan lagar som har särskild betydelse för landskapet stiftas. Med beaktande av ovanstående skickar landskapsregeringen härmed följande utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet.

Lagstiftningsbehörighet

I lagförslaget har det inte tagits i beaktande att hälso- och sjukvård och socialvård hör till landskapets lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 12 och 13 punkten i självstyrelselagen för Åland, med de undantag som stadgas i 27 § 24, 29 och 30 punkten i självstyrelselagen.

I detaljmotiven anges att med socialvårdstjänster avses i lagförslaget socialservice enligt 14 § i socialvårdslagen (FFS 1301/2014) och privat socialservice enligt 3 § 1 punkten i lagen om privat socialservice (FFS 922/2011) och med hälso- och sjukvårdstjänster avses sådana hälso- och sjukvårdstjänster som anges i hälso- och sjukvårdslagen (FFS 1326/2010). Socialvård är åländsk behörighet och med socialvårdstjänster avses på Åland socialservice enligt 14 § i landskapslag (2020:12) om socialvård och privat socialservice enligt 3 § landskapslag (2012:36) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privat socialservice. Med hälso- och sjukvårdstjänster avses på Åland sådana hälso- och sjukvårdstjänster som anges i landskapslagen (2011:114) om hälso- och sjukvård.

Vaccin och vaccinering

Landskapsregeringen bedömer att lagförslaget inte är tillräckligt tydligt med vad som avses med skydd mot sjukdomen covid-19 till följd av vaccinering. Enligt detaljmotiven är det viktigaste inte antalet vaccindoser, utan det skydd mot sjukdomen covid-19 som enligt medicinsk kunskap och forskning uppnås genom vaccineringen. Samtidigt anger detaljmotiven att med skydd till följd av vaccinering mot covid-19 avses det skydd en person får till följd av en full covid-19-vaccinationsserie, ett begrepp som redan har en annan fastställd definition i den temporära bestämmelsen i 16 g § i smittskyddslagen. Eventuella krav på boosterdos eller kompletterande vaccinering mot eventuella nya virusvarianter framgår inte. Det finns inte heller angivet i lagförslaget vilka vaccin som avses, vilket skulle vara motiverat för att kunna bedöma vilka vaccin som är godtagbara för vaccinering.

Ytterligare förtydliganden i lagförslaget behöver göras enligt landskapsregeringens bedömning vad gäller situationer när personer inte kan påvisa att de har det skydd mot sjukdomen covid-19 som avses i lagförslaget. Det gäller förtydliganden om vad som avses med tillräcklig skyddsutrustning som arbetsgivaren bör tillhandahålla samt överkänslighet för vaccin eller någon annan egenskap som förhindrar att personen vaccineras.

Landskapsregeringen noterar att den föreslagna giltighetstiden till 31.12.2022 är avsevärt längre än den förlängning till 30.6.2022 av de andra temporära paragraferna i smittskyddslagen som föreslås i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar och temporär ändring av lagen om transportservice (RP 226/2021 rd.).

I samband med landskapsregeringens utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet 3.12.2021 begärde landskapsregeringen i brådskande ordning synpunkter från Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS), Mariehamns Stad och Ålands kommunförbund. ÅHS välkomnar det temporära lagförslaget och konstaterar därutöver att all verksamhet på ÅHS där det finns en patientkontakt berörs av lagförslaget samt att omplaceringsmöjligheter av personal till andra arbetsuppgifter kommer vara ytterst begränsade, närmast obefintliga. Ålands kommunförbund påpekar att tydliga anvisningar kan behövas vad gäller situationer när arbetsgivaren av särskilda skäl kan anlita sådana personer som inte har skydd mot covid-19; vad som räknas som tillräcklig skyddsutrustning samt huruvida lagen kan tillämpas på visstidsanställningar.

Sammanfattningsvis bedömer landskapsregeringen att lagförslaget kan bidra till skydd för liv och hälsa för sådana klienter hos socialvården och patienter hos hälso- och sjukvården för vilka sjukdomen covid-19 riskerar att få allvarliga konsekvenser. Landskapsregeringen bedömer vidare att förslaget är i linje med yrkes- och medicinetiska principer under förutsättning att det i detaljmotiven och i lagtexten, alternativt genom tillägg av en förordningsfullmakt, noggrant specificeras vad som ska bedömas som tillräckligt gott

skydd mot covid-19 till följd av vaccinering eller genomgången covid-19 sjukdom, samt hur definitionen kan ändras över tid. Även kriterier för särskilda medicinska skäl till undantag från krav på vaccinering behöver specificeras.

Lantråd

Veronica Thörnroos

Minister

Annette Holmberg-Jansson

FÖR KÄNNEDOM

Ålands lagting, självstyrelsepolitiska nämnden, susanne.eriksson@lagtinget.ax
Statsrådets kansli, registratorskontoret.srk@gov.fi
Heidi Kaila, statsrådets kansli, heidi.kaila@gov.fi
Anne Kumpula, social- och hälsovårdsministeriet, anne.kumpula@gov.fi
Viveca Arrhenius, social- och hälsovårdsministeriet, viveca.arrhenius@gov.fi
Mikaela Nylander, justitieministeriet, mikaela.nylander@gov.fi
Mats Löfström, riksdagsledamot, mats.lofstrom@riksdagen.fi
Janina Groop-Bondestam, justitieministeriet, janina.groop-bondestam@gov.fi
Noora Löfström, statsrådets kansli, noora.lofstrom@gov.fi
Ålands hälso- och sjukvård, info@ahs.ax
Mariehamns stad, info@mariehamn.ax
Ålands kommunförbund, info@kommun.ax